

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej . . . 55—
pol leta 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 13—	celo leto naprej . . . K 60—
na mesec 4:50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. **Upravništvo** (spodaj, dvorišče levo). **Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.**

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo, naročnina vedno po nakazilu. Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej . . . K 48—	četrt leta 12—
pol leta 24—	na mesec 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v L. nadstr. levo), telefon št. 34

Mirovni govor grofa Buriana.

V civiliziranih državah se v važnih trenutkih oglašajo vodilni državni pred zastopniki ljudstva ter podajajo ustavnim zborom svoje izjave, razpravljajo pred parlamenti o svojih doživetih načrtih. Na Angliškem in v Ameriki gredo ministri pred narod in mu dajejo odgovor, predsednik Wilson se priglasi za besedo na delavskem shodu, Lloyd George hodi na javna zborovanja. Pri nas imamo delegacije, katerim je ustava dodelila kot najvažnejšo funkcijo presojo zunanjih politike, imamo parlament, kateremu so ministri odgovorni za vse svoje državniške čine. Oba ustavna zbora sta zakonito zbrana in če ima zunanji minister kaj povedati, zadostuje kratko vabilo delegacijskega predsednika in delegacije se zberejo, in če grof Burian sam neče pred javnost, ima avstrijskega ministrskega predsednika, kateremu je takorekoč vsak dan dana možnost, da spregovori v parlamentu. Toda naši državniški si svojih misli nikdar ne upajo povedati tako, da bi drugi smeli kritizirati. Zato se ne upajo pred delegacije, ne pred parlament in dajejo svoje izjave ali v časnjem ali pa si izberejo kakor grof Czernin, slavnega spomina dunajske občinske očetje in podobne čestite družbe. Pred molčljivimi občinstvom se čutijo varne. Javne kritike se ne bojijo — zakaj na je cenzura? In tako si je izbral tudi grof Burian komers dunajskega židovskega časnikarskega društva »Concordia«, prišel v čast nemškimi časnikarjem, da govori o mirovnem vprašanju. Torej a la Wilson in Lloyd George pred ljudstvom! Bog pomagaj! Dunajski šmuk ima z ljudstvom toliko opraviti kakor grof Burian — oboje se zanj ne brigata, oboje nimata ž njim nobenih zvez, ga ne razumeta in dunajsko časopisje ne zastopa, kakor znano, nikakšnega javnega mnenja, temveč zopet le mnenja grofov Burianov, baronov Hussarek in raznih velepodvorniških klik. Pred tako publiko govori zunanji minister monarhično in hoče, da bi naj potem njegova beseda nekaj veljala in pomenila. Priporo za bogove, ko se v prostori dunajske »Concordie« igrajo grof Burian in gospodje Benedikt in Veilchenblüh avstro-ogrsko monarhično!

O vsebini Burianovih izjavljanj smemo reči, da ne prezirajo popolnoma dejanskega položaja in tvorijo morda uvod k nadaljnjim važnim korakom. Zdi se, da pričena nova faza mirovne akcije in čakati je treba, kakšen odmev najde Burianovo vabilo k direktni razgovoru o miru. Zunanji minister sam se ne vda prevlekljivim nadam. To je po našem mnenju je radi tega upravičeno, ker manjka njegovim izjavljanjem močna resonanca parlamentarnega zbora.

Dunaj, 10. septembra. Dunajsko časnikarsko društvo »Concordia« je priredilo na čast zastopnikom časopisja iz Nemčije sprejemni večer, katerega se je udeležili zunanji minister grof Burian. Na pozdrav predsednika »Concordie« se je zahvalil Burian v daljšem govoru, v katerem je povdarjal pomen in uspehe zveznega časopisja v svetovni vojni, posebno pa delo nemškega in nemško-avstrijskega časopisja za poglabitev zvezne misli. Grof Burian je priznalo omenjal lojalno postopanje nemških časopisja o presojanju avstro-ogrskih razmer in govoril nato o zunanji politiki. Izjavil je:

Trenutek je resen. Ista skrb nas moti, a mi ne obupujemo. Prepričani se bomo pri nas, da stojimo brez strahu, a tudi brez prevzetnosti v svojem obrambnem boju. Odklanjamo pa vsako odgovornost za njegovo brezplodno nadaljevanje, ki so nam ga vsilili sovražniki na tako zločinski način. Nobena stran ne more biti pred koncem gotova, kako bo vojna potekla. Od nobene stranke pa se tudi ne da pričakovati, da se bo odrekla možnosti vojaške zmage. Ali to je gotovo, da bo preteklo še strašno mnogo krvi in da bo razdeljenih še neizmerno dragocenih dobrin, predno bo dosežen konec z vojaškim porazom enega ali drugega nasprotnika, ako je to danes sploh še mogoče. In vprašati se moramo, ali ne pomenja zločina nad človeštvom že sama misel, da bi čisto podrli, kar je ustvarila zgodovina in kar je tu in tam res potrebno, a tudi

zmožno reforme in zboljšanja. Paradiz bodočnosti, ki naj bi ga ustvarili na teh razvalinah, ima ravno to veliko napako, da bi zahteval mnogo preveč žrtve. Preštejmo dosedanje in mislimo na bodoče hektombe te vojne, in vprašajmo se, ali je opravičljivo zahtevati za tako ceno vojne cilje, ki naj uveljavijo načela pravičnosti, ne da bi prej pomislili, ali ne bi bilo mogoče na podlagi teh načel doseči sporazum tudi brez nadaljevanja tega brezmišelnega uničevanja. Ne morem si misliti, da bi mogli naši nasprotniki, tudi če so še tako prepričani o končni zmagi, upravičevati pred svojo vestjo in pred svojimi narodi nadaljne neizmerno žrtve in napore, samo da bi prodrli s svojimi principi, ki pa niso njihov monopol, ali da bi po svoje uredili notranje zadeve drugih narodov, ki lahko opravijo to tudi sami.

Nehvaležna naloga za nas bi bila, ako bi hoteli vcepiti tudi nasprotniku spoznanje, do katerega smo prišli sami. Sovražna zveza se pa prav lahko prepriča, samo ako hoče, da ne bo naletela med nami na odpor v nobenem vprašanju človečanstva in pravičnosti v bodočih medsebojnih narodnih zvezah. Spoznala bo, da čutimo tudi mi potrebo po enakem razvoju, da pa smo ravno tako trdno odločeni se boriti tudi za naprej za naše utemeljene pravice. Naši nasprotniki naj nam dajo samo priliko, da pretehamo in se porazgovorimo o vsem, kar nas danes še loči v mirnem in stvarnem pogovoru — po mojem mnenju bi bil mogoč, v kakršnikoli obliki, direktni in informativen razgovor, ki bi še davno ne pomenjal mirovnih pogajanj — in prepričan sem, da bi kmalu ne bilo treba nadaljnega boja, da bi se sovražni narodi približali.

Moj namen ni, da bi Vas varal z neuteemeljenimi mirovnimi nadami v trenutku, ko pretresa vojna mrzlica še ves svet. Moral pa sem govoriti z Vami o miru, ker ga vsi pošteno hočemo in od krito želimo in ker smo prepričani, da je tudi v sovražnih deželah od dne do dne višje število onih, ki mislijo nam jednako. Mi hočemo po svojih močeh pripomoči k medsebojnemu sporazumu in odpirati s spravljivostjo pota od nje. Dokler pa bo treba, bomo vztrajali odločno in zvesto v skupni obrambi.

Za grofom Burianom je imel kratek nagovor tudi nemški veleposlanik na Dunaju grof Wedel, ki je izrazil željo, da bi se harmoničnemu delu diplomacije in časnikarstva posrečilo poglobiti in spopolniti staro preizkušeno prijateljstvo med Avstro-Ogrsko in Nemčijo.

Narodni svet in prehodna doba.

Dr. V. K.

K vašemu članku pod zgornjim naslovom v št. 203, nekaj pripomb, ne v imenu Narodnega Sveta, ampak kot nemerodajen posameznik.

Ze nekaj mesecev pred ustanovitvijo Narodnega Sveta sem v vašem listu povdarjal, naj ne zapademo po ustanovitvi NS. v napako, da bi rekli: zdaj te imamo, zdaj pa ti delaj, mi smo pa lahko brez skrbi! Na tem stališču sem še danes. Vsak posameznik naj misli in dela, zlasti naj deluje politične organizacije, ne zanašajo se preveč drug na drugega. V današnjih časih, ko so vsa načela zasebnega in javnega gospodarstva takorekoč na glavo postavljena, bi bilo nevarno za ugled vsake avtoritete, tudi Narodnega Sveta, ako bi hoteli dati v ukrepil praktičnega gospodarstva merodajna navodila. Danes je vse konjunktura — in celo vojna konjunktura, ki je pač najmanj zanesljiva. Pisateljica slovite knjige »Die Waffen nieder« nam pripoveduje o bitki pri Krajevem gradu iz leta 1866, koliko zapužanje v neminljivo zmago avstrijskega orožja je navdajalo merodajne kroge še tik pred bitko, in enako je bilo pred Parizom v vojski leta 1870. In 1871. In par ur pozneje urnebesno razočaranje! In na tem dvomljivem zaupanju v dobre ali slabe izglede vojne sreče temelji vsakako tudi še danes kredit, gospodarstvo, veljava denarja. Kdo ti more jamčiti, ali si staviš na dobroga ali na slabega konja, predno je dirka končana?

S tem se pa nočem otereti sicer Narodnemu Svetu namenjene častne naloge, ktero vaš članek označuje kot nalogo prevzeti nekako posle urada za prehodno dobo v gospodarstvu, iz vojnih razmer v navadne razmere. Nobena naloga Narodnemu Svetu ne sme biti pretežka, da jo izvršiti vsaj poskus, tembolj če ga bode narod podpiral. Vaš članek pod zgornjim naslovom pravi, da

za naš narod ni vseeno, ali bode plačal za blago, ki ga bode prvo leto po vojni treba uvoziti, 165 milijonov kron ali celo milijardo ali več. Zato skrb za zmerno ceno, za organizacijo uvoza, in skrb, da narod vsled valutnih kriz ne bode preveč trpel. Slednje vprašanje je menda najvažnejše. Nikakor sicer ni prezreti zelo živahne in resne agitacije na Angliškem in v Ameriki, da se mora osredniti države tudi po vojski iz prometa izključiti in gospodarsko uničiti. Tu bode morali stati v gospodarskem oziru na stališču, da nam je srajca bližja nego sukinja, in pred vsem svojo kožo varovati, naj pokrivatelji naše dosedanje usode rečejo, kar hočejo. Pa recimo, da nam bode blago dostopno, seveda ni vse eno, ali se znebimo zanj zneska stot milijonov ali milijarde. Torej vprašanje veljave denarja. Tozadevno bi priporočal članek vašega lista št. 202. »Veljava papirnatega denarja« vsakomur, da si ga deseterkrat preštudira. Ne moremo spregledati vseh delujočih sil, ki so v gospodarstvu sploh in zlasti v spremenljivosti denarne veljave merodajne. Saj na primer borza, ki je nekak barometer veljave, vsak dan kaže drugo sliko z ozirom na vojni položaj in druge prikazni. Vendar je pa vaš članek dr. Robert Kermavner na podlagi sličnih zgodovinskih pojavov naslikal položaj današnjega denarnega trga tako živo, da se pri prostem miselnem zdi, da nas je rahlo pripravil na dogodek 20. februarja 1811. Marsikdo in tudi jaz bi rad verjel na nek čudež, ki razveljavi v našem slučaju običajne zakone konkurence, če bi se le dalo najti dotične razloge. Jaz jih ne iznajdem. Finančni načrt Hussarekovega ministrstva, ki bi zlasti naš denarni trg naj ozdravil, se mi ne zdi rešilno sredstvo, ampak kvečjemu obtežilni razlog za odmerjenje kazni lahkomišelnih krde po § 486. k. z. Da bodedo morali izpititi grenki kelih prevrata na denarnem trgu in v javnem kreditnem gospodarstvu, s tem računajmo rajši prej nego pozneje. Da bi se mogel kdo odtegniti slabim posledicam popolnoma, to upanje je prazno. Seveda se more pričakovati, da je v manjši nevarnosti, kdor ne stavi vsega na eno srečko, ampak naloži svoje imetje le deloma v gotovini in le deloma v javnem kreditu, večinoma po v posesti blaga ali zemlje, popolnoma škodi nikdo ne uide. Sicer smo jo itak deloma že doslej utrpeli s tem, da vse potrebščine preplačujemo in s tem trošimo prihranke nečuvno naglo. Pa to še daleč ni vse!

Toda vaš članek vpraša, ali Narodni Svet ne bode mogel kaj ukreniti zaradi ureditve razmerja med avstrijskim in tujim denarjem! Usodepolno vprašanje. Po laškem porazu pri Kobardu lanskega leta je laška denarna veljava grozovito trpela in se je bilo bati najhujšega, državnega bankrota. Danes je laška valuta ozdravljena, ker je Amerika z Anglijo in Francijo sprejela Italijo v denarnem prometu popolnoma v svojo družbo kot enako poleg enakih tudi v denarni veljavi. Za Italijo je to ogromen dobiček, za Ameriko, Anglijo in Francijo pa tako neznatna izguba, da je še ne čutijo. Ali bode Avstrija ob koncu vojske kaj takega dosegla? Od ugodne rešitve tega vprašanja je vse odvisno. Narodni Svet mora vsekako iskati pota, da pripori ne mednarodnem trgu zaupanje v jugoslovansko gospodarstvo moč in nam pridobi kredit, s čemur bode spojena rešitev iz gospodarske katastrofe, ki jo ima v mislih vaš članek. Ena pot, ki nas more voditi k temu cilju, je konsolidacija vseh jugoslovanskih denarnih zavodov, zlasti pred vsem popolna koncentracija združništva. V tem že sklenem ukrepu naj Narodni Svet vsakdo podpira.

Razpoloženje na Češkem.

H. — V Pragi, 7. sept.

Velika časnikarska ofenziva o Husárkovih ustavnih reformi neslavno končava. Počeli so jo mešetariji klerikalnih in aktivističnih časnikov na Dunaju, ki so v zvezi s Husárkom, in kateri so lastne produkte silili v nemške dunajske časnike in na ta način skušali pripraviti javno mnenje na podjetja gotovih — že večkrat kompromitiranih ljudi. Hoteli so vplivati ne le na Dunaju, na Češkem, na naše zaveznike, poljske in jugoslovanske, ampak tudi na nevtralce. Te vesti naj bi šle kot zastrupljeni plini dalje po celem svetu in napravile v svetovni javnosti vtis, da je narod pripravjen se pogajati s Husárkom in s tistimi, katerih reprezentant je Husárek. V švicarskih žurnalih se more videti odmev

te ofenzive. Bazelska »Nationalzeitung« n. pr. prinaša celo čudno vest svojega dunajskega poročevalca, »da je govoril s češkimi političnimi činitelji na Dunaju (niso tam sedaj!) in da so mu ti rekli, da je Redlichov načrt že gotov, da bodo nanj pristali in da se na ljubljanskem zborovanju ni govorilo radikalno, ampak da so češki in jugoslovanski radikali sklenili, da se bodo s Husárkom pogajali.« Niti vratar v parlamentu ne more izreči take bedarije, kamo li politik! In s takimi biseri se je kitila in tolažila dunajska vlada in hotela, da se jih veseli celi svet in mogoče tudi Wilson. Češka javnost je vedno zastoj vpraševala, kdo da so ti politiki, ti čudni, anonimni svetovalci, a do danes nikdo ne vé. Narodni Svet to ni; Češki Svaz to ni, ker Stanek in Klofáč sta takoj odločno odklonila in dementirala vse to, kar se govori. Časopisje tudi ne. Stališče agrarnega »Venkova« in moravskih »Lidovych Novin« je dobro znano. »Pr. Lidu« in »Národní Politika« povdarjata v komentarju dunajskih vesti, kako so te pripovedke smešne; glasilo čeških socialistov opozarja na zadnje govore poslanca Klofáča in desavura podjetja zasebnikov. Organ realistov »Česká Stráž« ocenjuje aktiviste in pravi, da jih je pešica in da imajo njih časniki le omejen vpliv. Ampak tudi v slučaju, da gre samo za peščico ljudi, je treba te posameznike javno označiti za škodovalce naroda. »Česká Stráž« želi, da pride delovanje teh klerikalnih škodovalcev, kateri skušajo češko politiko zapeljati od dane smernice slavne narodne prisage od 13. aprila, na razgovor »Narodnega Sveta«, in zastopniki klerikalcev v »NS«, morajo enkrat jasno izjaviti, ali sprejmejo za to delovanje odgovornost ali ne. — To je mnenje vseh političnih strank, celega naroda. Glasilo socijalnih demokratov Habermana in Modracka piše najodločnejše v tem zmislu, ko pravi: Po vsem se vidi, da oficijni avstrijski politiki niso prišli ni za ped iz obzorja zvoniča sv. Štefana na Dunaju. Ogromni svetovni prevrat jih ni popolnoma nič zdramil iz predvojnne idile. Niti sedaj še ne razumejo, da so koleza dejanja in zgodovine v teku in se premično neusmiljeno v drugi smeri. O novi organizaciji narodov v bodočnosti ne bodo odločevali stari diplomati »od facha« v tajnih konventikih. Vprico celega sveta bo odločen prihodnji red med narodi. To bi morali pomniti ne le vlade, temveč tudi politiki »politike«, ki so vedno gotovi, da se hite na vsak poziv pogajati z vsakim, ampak nikdar ne izstopajo iz svojih starih, ampak vselej tajno na zadnjih skrivnostnih vratih, da ne bi jih nikdo videl. Upravičeno se boje, da jim bo cela narodna javnost zaklicala: »Roke proč! — Hands off!«

Tako piše Haberman, kateri ima za seboj vse mase soc. dem. delavstva. V izpolnitve je treba še dodati, da so se češki duhovniki zbrali v Pragi, zborovali in izdali komečik, po katerem se vidi, da so proti svojim voditeljem — politikom, popolnoma zaeno z narodom in s politiko, katero vodijo Češki Svaz s Stanekom, Klofáčem in Habermanom.

Kdo so torej tisti »zastopniki«, kateri se plazijo po antišabrnih dunajskih salonov? Irelevantno je, kdo so; pač češki Susteršiči in Frankovci!

Na Hindenburgovi črti.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 9. septembra. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Krajinski boji so se bili severno od ploegsterskega gozda in ob kanalu La Basse. Severno Armentièresa je sovražnik vnovič napadel. Odbili smo ga in mu odvzeli vjetnikov. — Ob kanalu med krajema Arleux in Havrincourt artiljerijski boji in polzvedovalni spopadi. — Južno ceste Peronne-Cambrai je nadaljeval sovražnik z močnimi silami svoje napade proti naši črti Gouzeaucourt-Epechy severno od Templeuxa; napadi so se izjalovili s težkimi izgubami na sovražni strani. Naše prednje čete so zabranile včeraj sovražniku kljub njegovi premoči prodiranje preko St. Simona in čez kanal Crozat. Med Oise in Alletto polzvedovalni boji. Med Alletto in Aisno je podvel sovražnik po večkratnih brezuspešnih delnih napadih proti večeru obsežen skupen napad. Na celi fronti smo ga deloma v boju mož proti možu deloma s protisunkni krvavo odbili. Med Aisno in Veslo so se izjalovili sovražni protinapadi, v Champagni sovražni krajevni sunku. — Iz naglašega letalskega oddelka, ki je podvel zračni napad na Mannheim, smo sestrelili pet letal. Meseca avgusta je

bilo sestreljenih na nemških frontah 565 sovražnih letal. Od tega 62 po naših odbijalnih topovih in 53 priveznih balonov. 251 letal je ostalo v naši posesti. Druga so padla na tla onstran sovražnikovih črt. Mi smo izgubili v boju 143 letal in 86 priveznih balonov. — v. Ludendorff.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 9. septembra. (Kor. urad.)

Na obeh straneh ceste Peronne - Cambrai so se ponesečili novi angleški napadi. Z ostalih bojnih odsekov ničesar novega.

Berolin, 8. septembra. Wolffov urad poroča: 8. avgusta se je izvršil angleško-francoski napad na armado v. d. Marwitz, ki je imel za posledico prebitje med Anro in Avro ter nato tudi sklep nemškega vrhovnega armadnega vodstva za velikopotezno preložitve nemških črt. Dne 8. septembra poroča nemško armadno poročilo, da stoji nemške čete povsod v svojih novih pozicijah.

Ravno en mesec so torej rabili Angleži in Francoski, da so zopet zavzeli v krvavih in izgub polnih bojih proti žilavim poslednjim četam ozemlje, katero so Nemci v nezasičeno hitrem in uspešnem smuku koncem marca v osmih dneh zasedli.

Umikanje preko teh pokrajin, ki nastoje še sledove prestavitve nemške fronte iz leta 1917, ki obsegajo še strašno puščavo ob Sommi, na vzdolhu kilometre globoki pas rup pred siegfridskimi pozicijami, dočim je na zapadu v boju okostenela angleška fronta ustariša nov smrtni pas, je zahtevalo zaradi slabih komunikacij silne napore čet in vodstva.

Po načrtu se je pregledala fronta. Kjer se je sovražnik posrečilo vdreti v črte, ki so se dan za dnem premikale, so protinapadi in velikopotezni operativni koraki uspehe vedno uničili. Skoro vedno se je posrečilo neopaženo ponoči in brez večjih žrtev, kakor jih zahteva narava umikanja, odločiti čete od sovražnika. Najboljši dokaz za to so nizke številke vjetih in plena pri Angležih in Francoskih. Vse, kar bi bilo moglo sovražniku koristiti, so Nemci že prej spravili na varno.

Nemci so sedaj zopet v pokrajini, ki jo poznajo z vsemi njenimi sredstvi. Angleži in Francoski leže z vsemi svojimi pomožnimi ljudstvom izredno napornem prodiranju v pasu smrti in razdejavanja, ki so si ga ustvarili večji del sami.

Rotterdam, 9. septembra. »Times« poroča, da uporabljajo Angleži novo tehnično pridobitev, namreč izpopolnjene tanke, katerim niti najsilnejši ogenj strojnih pušk ne more storiti ničesar.

Frankfurt o. M., 9. septembra. »Frankfurter Zeitung« piše: Glavni uspeh entente, ki je za nas najbolj resen, je ta, da ji je bilo mogoče vzdržati to ofenzivo s tako mogočnim, vedno novim navalom, cel mesec ali pa, če vzamemo za pričetek 18. juli, skoro poldrug mesec. Nočemo si prikriti, da leži v tem velikanska sila. Ententa ima namreč veliko premoč na voljo in v naravnost neverjetno premoč na drugih materialnih sredstvih. Vsi tega je imela toliko trenutnih uspehov. Tudi vojaško vrhovno vodstvo je bilo tako izbornost, kakor še nikdar. Ali je kak umik prostovoljen ali neprostovoljen, tega ni mogoče vedno povedati z eno besedo. Pri vsakem strategičnem sklepu se meša prostovoljnost z neprostovoljnostjo. Toda sami sebi slabo služimo, če naglašamo predvsem ono, kar je nam ljubo in že hočemo čutiti pritisk sovražnika manj močno, kakor bi ga morali čutiti.

Basel, 9. septembra. »Havas« poroča iz Pariza, da računajo v francoskih vojaških krogih, da bo prišlo v dveh ali treh dneh do splošne bitke na Hindenburgovi črti. Armada Manguet stoji slej kot prej v ozkem bojnem stiku z nemškimi četami. V okolici Hama so se vršili težki boji s poslednjimi četami. Reuter poroča, da je računati na angleški fronti z velikimi odločilnimi boji, toda še splošni.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

8. septembra zvečer. Tekom dneva so naše čete nadalje napredovale. Severno od Somme so zavzele Lucrines in Happencourt ter Hamel. Južno od Somme je bil odpor posebno silen. V bojih severno in južno od St. Simona smo zavzeli Avesne, kateri kraj so bili Nemci prej silno napadli in deloma tudi zavzeli. Po ljutih bojih je ostal kraj v naših rokah ter smo pri tem vjeli tudi 100 mož. Artemps, severovzhodno od St. Simona je v naših rokah. Na obeh bregovih Oise smo vzhodno od Fagniersa in zapadno od Servaisa pridobili tal.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

8. septembra zvečer. Na južnem delu bojišča so naše čete dosegle sedaj v ozemlje starih obrambnih pozicij, ki smo jih imeli zasedene pred nemško marčno ofenzivo. Sovražnik se v pripravljenih pozicijah zopet močnejše ustavlja ter je prišlo danes do hujših bojov na raznih točkah fronte. Naše prednje čete prodirajo ter pridobivajo tal v smeri na Bernant, Herbecourt in Epehy. Dne 8. septembra smo zavzeli krajevno sovražne napade pri Ploek-

steertu in vzhodno od Wulverghema. Z ostale angleške fronte ni poročati ničesar posebnega. Število od angleških čet v prvem septembrskem tednu na Francoskem vseh sovražnikov presega 19.000 mož.

AMERIKO URADNO POROČILO.

6. septembra zvečer. Severno od Vesle so se naše čete polastile vasi Longueval, Merval in Glanass. Naše patrulje so zasedle južni breg kanala Aisne. Na ostalih odsekih je potekel dan brez posebnih dogodkov.

8. septembra zvečer. Razen spopadov patrulj in močnega artiljerijskega delovanja južno od Aisne, ni z odsekov, zasedenih od naših čet, ničesar poročati.

Slike iz francoskih bitk.

Veliki svetovni listi zavezniški, ententni in nevtralni priobčajo številne zanimive podrobnosti iz najnovejših bojev na Francoskem. Iz vseh poročil je razvidno, kako bistveno sta se izpremenili taktika in metoda vojevanja tekom zadnjega leta. Ofenzivna in defenzivna sredstva, ki so stala še pred letom dni na višku moderne tehnike in veljala za najnovejša izume genijalne strategije, so sedaj že davno zastarela. Če pa bomo danes poročila o prvih bitkah svetovne vojne, dobimo podobni utis, kakor smo ga imeli, če smo brali pred vojno o načinu bojevanja v Napoleonovih časih.

Najvažnejša novost, ki so jo prinesle letošnje bitke na Francoskem, jo brezpogojna uporaba tankov. Iz prvotnih posameznih poskusov, ki so vzbudili v javnosti centralnih držav več posmeha kot strahu, so se razvili tanki v glavno in najstrašnejše orožje v sovražne ofenzive. Popolnoma so izpodrinili bobneči ogenj, ki spada danes skoro že v zgodovino in sedaj nadomestila pogloma celo infanterijo. Edino tanki so omogočili tako permanentno ofenzivo, kakor jo vidimo sedaj na Francoskem, ker so znižali na minimum infanterijske izgube, ki so bile sicer pri vsaki ofenzivi ogromne in so povzročile, da so morala vodstva po par dnevnih napadih vedno odrediti daljšo ali krajšo pavzo. Tanki opravljajo sedaj delo bajonetnih napadov in ročnih granat. Francoski poslanec Ferry piše v listu »Petit Parisien« o vlogi tankov: Pravi zmagalet v francoski - angleški ofenzivi sta francoski in angleški tank. Oduševljenje med armado za tanke je zato splošno. Najbolj navdušeni so seveda infanteristi, ki so ga videli v boju. Med bataljoni vlada splošno uverjenje, da bi brez tankov ne mogli prodirati. Oklopni avtomobil znači za bitko približno isto, kar so pomenjale strojne puške proti navadni puški. — Vojni dopisnik Reuterjevega urada je mnenja, da bodo tanki v bodoče sploh onemogočili pozicijsko vojno, ker jarki, žice, španski jezdec in kar je še podobnih jezo, zanje kot ovira skoraj ne pridejo v poštev.

O bojih za Noyon, ki je padel pred dnevi v francoske in angleške roke, piše »Agence Havas«: Vsaka hiša je bila izpremenjena v trdnjavo in oborožena z mitraljezami. Betonirane kleti so bile zvezane med seboj s tuneli, ki so omogočali posadkam posameznih hiš, da se umaknejo in nadaljujejo borbo sosednje hiše. Vse ulice so bile zagrajene s barikadami. Vrhove in mesto je bombardirala težka artiljerija. Naši vojniki so se morali boriti celo noč v tem peklu. Proti sedmi uri zjutraj pa so premagali zadnje ovire, zlomili sovražni odpor in zasedli mesto.

Sovražni plen tekom zadnje francoske in angleške ofenzive je z ozirom na dolgi čas (ofenziva se je pričela v sredi julija) in z ozirom na znatne krajevne uspehe primeroma vendar le majhen. Ententna vojna poročila so namreč našla do 1. septembra samo 140.000 vojnih vjetnikov in 2000 zaplenjenih topov.

Francoski listi navajajo, da morajo pri mirovni pogajanjih večja nemška mesta prevzeti jamstvo za obnovitev od Nemcev razrušenih belgijskih in francoskih mest. Berlin naj jamči za Bruselj in Pariz, Hamburg, Monakovo, Frankfurt in Köln pa za Lille, Amiens, Arras in Soissons. Tudi za razdelane rudnike in tovarne na Francoskem naj se vzamejo v zavarstvo rudniki in tovarne ob Reni.

Nemški vojni poročevalec Hegeler priporoča, da se nahaja med ameriški četami na fronti ob Aisni mnogo ameriških Nemcev in da se torej na tem boljše bori brat proti bratu.

Nemški vojni poročevalec Hegeler priporoča, da se nahaja med ameriški četami na fronti ob Aisni mnogo ameriških Nemcev in da se torej na tem boljše bori brat proti bratu.

Spansko-nemški spor.

Zeneva, 9. septembra. Za 11. septembra napovedujejo madridske brzolavke uradno izjavo o stanju nemško - španskih pogajanj. Po velikih težavah, ki jih je smatrali sedaj za premagane, je pričakovati, da bo Španija vzdrlžala dobre odnose napram Nemčiji in njenim zaveznikom.

Madrid, 8. septembra. (Koresp. urad.) Ministrski svet se bo sestal 11. in 12. septembra. V prvi sebi bo uredil mednarodna vprašanja in razmotril poročila Cortes (parlament) se sestanejo začetkom oktobra.

Z Italijanske fronte.

NAŠE URADNO POROČILO. Dunaj, 9. septembra. (Kor. ur.) Na gori Pertica smo s svojim ognjem predvečer zvečer in včeraj zjutraj odbili italijanske napade. Sovražnik je imel težke izgube. — Šef generalnega štaba.

Vedno napovedovanje ofenzive na italijanski fronti. Iz vojaškega razmotrivanja 9. septembra: Na južno - zapadni fronti je sledilo večtedenski miru zvišano bojno delovanje, ki preide v doglednem času v veliko bojevanje. — Vojaški razmotrivalet, ki zajema iz posebnih virov informacije, napoveduje že nekaj dni novo veliko ofenzivo v Italiji in sicer s sovražne strani. Poudarja, da se obetajo ogromni boji, nadaljna izvajanja pa mu je cenzura pred dnevi zaplenila. Bil-ža se obletnica italijanskega umika in čuli smo že večkrat izjave veljavnih italijanskih generalov, ki so rekli, da mora biti Benečija še letos zopet italijanska. Jeseni torej se utegnejo v Italiji razviti res ogromni boji. Na obeh straneh je pripravljenost velika.

Italijanski generalistmus Diaz na zapadni fronti. Iz Rima poročajo, da se je mudil Diaz nekaj dni na zapadni fronti in se je te dni vrnil v vojno zono. Razgovorjal se je s Poincaréom, Clemenceau in Pichonom. V glavnem stan- aliiranec je imel dolg pogovor z maršalom Fochem, nato je obiskal poveljnike

francoske, angleške in ameriške armade in italijanske kontingente, pri katerih mu je francoski vrhovni poveljnik hvalil hrabrost italijanskih čet in izdatno njihovo pomoč.

Pet italijanskih torpedovk proti enemu avstro - ogrskemu torpednemu člunu. Iz vojnega ministristva, mornariške sekcije se poroča uradno dne 9. septembra: Dne 5. septembra popoldne je bil torpedni čoln št. 86, poveljnik poročnik linijske ladje Farfoglia, ki so ga krili čolni za iskanje min, približno 20 morskih milj od Medue napaden od 9 italijanskih letal, ki so vrgla brez uspeha 20 bomb in vzdrževala živahen ogenj strojnih pušk. Kmalu nato sta se pojavila na jugo - zapadu dva italijanska torpedna čolna tipa »Ostro«. Torpedni čoln št. 86 se je obrnil takoj v jugo - zapadnem kurzu proti prihajajočemu sovražniku, da bi dal čolnom za iskanje min priliko, da odplujejo pod bregom. Obe sovražni torpedovki sta se obrnili kljub premočni hitrosti istotako proti jugu. Nastal je tekoči ognjeni boj na najmanjši razdalji 3000 m. Sovražna premoč je bila več nego trojna. Šele ko so se na jugo - zapadu pojavile še tri italijanske torpedovke tipa »Indomido« in se je premoč več nego podesetorila, se je obrnil torpedni čoln, da ne bi bil odrezan, proti Medui, kamor je priplul po poldrugournem boju, tekom katerega so sovražna letala ponovno napadala, brez poškodb ali izgub. Čolni za iskanje min so mogli neovirano doseči pristanišče. Treba počakati, na kak način bo italijanski admiralni štab to akcijo razlagal.

Cadorna stavljen na dispozičijo. Iz Basla poročajo, da je stavljen generalni poročnik Cadorna zbog starosti na dispozičijo.

Ruska fronta.

Zeneva, 9. septembra. »New York Herald« poroča iz Tokija: Obsedno stanje se je vsled nemirov razširilo na vso Japonsko in Indijo.

London, 6. septembra. Po nadaljnjem težkem boju moža proti možu s sovražni- mi silami pod poveljstvom Nemcev so zavezniške čete zasedle Obozersko ter vjele 150 mož. Prizadejale so sovražniku težke izgube. Izgube zaveznikov so majhne.

REPUBLIKA OMSK NAPOVEDALA NEMČIJI VOJNO.

Berolin, 9. septembra. Sibirski republika Omsk je napovedala Nemčiji vojno. Vse nemške civilne in vojaške oblasti so bile internirane. Moskva, 7. septembra. Terorizem traja. Neprestano aretirajo skoro v vseh mestih člane socijalne revolucionarne stranke desnice in člane meščanskih strank ter bivše častnike, ki jih imajo na to za tale. Mnogo oseb je bilo iznova ustreljenih, med njimi tudi škof Makarij. Zatrjuje se, da je bil aretirani tudi patriarh, kar pa dosedaj oficijalno ni potrjeno.

Moskva, 7. septembra. Okrevanje Ljeninga napreduje. Popolnoma izven vsake nevarnosti pa še vedno ni.

O ruski carici.

Zeneva, 9. septembra. Bivša ruska carica je sprejela pogoje ruske vlade, se je odpovedala vsej zupščini po bivšem carju ter ji bo sedaj ruska vlada dovolila, da se odpelje na Španjo, kjer se pripravila na stroške angleške kraljevske rodbine za njen sprejem grad San Sebastian.

Politične vesti.

== Avdijsce. Dunaj, 9. septembra. Cesar je sprejel v posebni avdijski poljedelskega ministra Serenya, ministra za socialno oskrbo Matajo in vrhovnega komornika grofa Bertholda.

== Mirovni kurz? Dunaj, 10. septembra. Nemški listi beležijo vesti, da je pričakovati v najkrajšem času izredno važne spremembe na vodilnih državnih mestih Nemčije in Avstro-Ogrske. Nemški kancler grof Hertling bo odstopil in se umaknil sedanjemu državnemu tajniku drju Solju. V nemško vlado bi vstopila kot zastopnika svojih strank tudi poslanka Erzberger (centrum) in Scheidemann (socialist), ki bi dala novi vladi izraziti pacifiističen značaj. Drugi listi zopet poročajo, da stoji v ospredju nove kalkulacije knez Bülow, ki bi bil baje najpriljavnejši mož, da stopi v zvezo z ententnimi državami.

== Zakaj se ne sestanejo delegacije? Nemški poslanec Langenhan je imel z zunanjim ministrom grofom Burianom pogovor, v katerem je med drugim povdarjal, da je članom delegacije zelo neprijetno, ker o zunanjepolitičnih dogodkih ne dobe nikakih avtentičnih informacij. Langenhan je vprašal ministra, kako stališče zavzema napram delegacijskemu zasedanju. Grof Burian je zagotavljal, da je njegova iskrena želja, da bi se sestale delegacije kakor mogoče hitro. Ako to tekom meseca septembra vsled zasedanja državnega zbora ali z drugih razgovorov, ne bi bilo mogoče, da je pripravljen informirati delegate, posebno člane zunanje-političnega odseka v zaupni obliki o vseh aktualnih vprašanjih zunanje politike. — Res čudno je pri nas. Baron Hussarek izjavlja, da se mu zdi potrebno, da se sestanejo delegacije. Wekerle zatrjuje, da ne vidi nikakih ovir, ki bi zasedanje onemogočale, grof Burian sam nima večje želje, kakor da se predstaviti delegacijam in jim položaj račun o svojem delu; parlamentarne stranke žele in zahtevajo zasedanje delegacij od prve do zadnje. A delegacije se kljub vsemu ne sestanejo. Karakterističen pojav politične nepoštenosti, ki zastruplja že desetletja javno življenje v monarhiji.

== Stjepan Radić o jugoslovanskem vprašanju. Vsled vesti o predstoječem prisiljenem odstopu bana Mihaelovića in o bližajoči se ostri hrvatski krizi je poslala dunajska »Neue Freie Presse« nekega svojega redakterja v Zagreb, da »preišče položaj«. Gospod Aron ali Mojzes Kläger (tako se namreč ta urednik piše), seveda ne ve ničesar o našem narodu, ga ne pozna, ga menda nikdar še ni videl, ne razume njegovih stremenj, kratka je kakor cela dunajska žurnalistika o jugoslovanskem približno toliko poudčen, kakor o

Bengalcih. Navzlic temu (ali morda baš vsled tega) je gospod Kläger takoj nastopil kot globokomuden presojevalec naše politike in napisal je klopco nezmisla v glavni žurnal avstrijske nemške politične inteligence. Informacije je dobil od Frankovcev (gluha vkupe štrija) in gospoda Frank ter Horvat sta bila prva, ki ju je zadel čast, da je »Neue Freie Presse« natisnila njune politične modrosti in perfidije. Čudno ali značilno je, da pride za Horvatom vedno gospod Radić na vrsto. Ko so nedavno v hrvatskem saboru razkrivali frankovske sramotne protinardne napake, je nekaj grdob padlo tudi na Stjepana Radića in sedaj, ko zbira »Neue Freie Presse« v Zagrebu dokaz proti jugoslovanski politiki, se zopet daje zlorabljati Stjepan Radić. Sodba o tem politiku se mora vsak hip revidirati. Maja meseca smo ga slišali v Pragi nastopati kot jugoslovanskega ljudskega tribuna, v avgustu razodeva gospodu Klägerju svojo državniško »zmernost«. V razgovoru, ki ga objavlja sobotna »N. Fr. Pr.«, pravi posl. Radić m. dr.: Slovenci se naslanjajo kot Jugoslavlani etnografsko na Hrvate, Srbi na Bolgare. Slovenci nimajo morja. Jugoslavlani so imeli vsikdar iste sovražnike Turke, Madžare in Italijane. Nemci so bili pametni dovolj, da so nastopali le proti posameznim jugoslovanskim narodom, n. pr. proti Srbom! Radić razlaga postanek jugoslovanskega gibanja, govori o illirizmu in o Strossmayerju ter pravi: Novi jugoslovanski kurz se je pričel l. 1900., takrat, ko je Khuen - Hedervary zaprl zagrebško univerzo. Hrvatski dijaki so se v množicah podajali v Prago, kjer so jih čehizirali in radikalizirali! Naši mladi ljudje so hoteli tam slišati nekaj o Madžarih(!), pa so slišali le o sovražstvu od Nemcev! Šele, ko so Čehi reklamirali za sebe Slovence, smo prišli v stik. Češka politika je politika jeze in obupanja(!), v njej ni nič realizma. Oficijalna politika koaliciije je unionistična in dualistična, jugoslavizem stremi po federativni jugoslovanski državi, ki pa ne sme biti velikosrbska. Med Hrvati in Srbi vlada nezaupanje. Če so Srbi s Hrvati jedno, zakaj preprečujejo, da se na Hrvatskem vlada hrvatsko (Frankovski! op. ur.)? Zakaj so na Hrvatskem srbske šole? Jednota ni iskrena. Zato nima koaliciija v narodu nikogar za seboj(!) in če bi prišlo do novih volitev, bi ne bili niti eden njenih kandidatov izvoljen. Da hoče jugoslovanska propaganda da jugoslov. narodov ustvariti eden narod, je vzbudilo med ljudstvom ljut odpor! Da bi mi sovražili Nemce, o tem ne more biti govora. Pri nas govori vse nemško ozir. se vse uči nemško! Jugoslovanska vprašanja se dajo rešiti delno z združenjem hrvatskega dežel v okvirju monarhiije ali pa radikalno v jugoslovanskem smislu. Sem pristaš hrvatske rešitve. Krepi hrvatski kurz bi radostno podpiral. — Tako in podobno razlaga gospod Radić naše narodno vprašanje dunajske-mu šmoku. Nedavno je bilo med koncentracijskimi strankami v Banovini govora o tem, ali kaže pritegniti skupni narodni organizaciji tudi Stjepana Radića. Gospod Radić je po našem mnenju na to vprašanje sam dovolj jasno odgovoril. — K temu nam poročajo iz Prage: Poslanec Radić je poslal tukajšnemu »Venkovu« nekakšno polasnilo k v »N. Fr. Presse« objavljenemu intervjuu, v katerem pravi, da se je razgovarjal z dunajskim šmoku cele tri ure (!). Razgovor je v »N. Fr. Presse« priobčen, deloma potrjeno in to navzlic temu, da si je g. Kläger vse steno-grafiral. O Čehih — pravi Radić — se nisem nikdar tako izrazil, glede hrvatskega kurza sem rekel, da je ta kurz tudi cilj jugoslovanskega gibanja (!). Konečno razlaga Radić svoj jugoslovanski program tako-le: 1. Popolna osvoboditev Hrvatov in Hrvatske od Ogrske; 2. popolna združitve Hrvatov s Slovenci in 3. inkorporacija vzhodnega jadranskega obrežja od Soče do Kotora v hrvatsko, odnosno jugoslovansko državo. — Ta najnovejši »jugoslovanski program« poslanca Radića bo vzbudil v vseh narodnih krogih upravičeno senzacijo.

== Razdelitev deželne upravne komisije na Češkem. »Neue Freie Presse« in Zeit poročata, da se bo že te dni izvršila razdelitev deželne upravne komisije na Češkem. == Taina pogodba med Avstro-Ogrsko in Ukrajino prekinjena. »Vossische Ztg.« poroča, da je Avstro-Ogrska odpovedala Ukrajini svojo tajno pogodbo glede Holmsčine, ki je svojčas v poljskih krogih vzbudila toliko nevolje. Tudi je Avstro-Ogrska Holmsčino zopet priklapila vojaški guberniji Lublin. Baje se je političnim zastopnikom Poljske izrecno izjavilo, da je Avstro - Ogrska pripravljen tudi v galskem vprašanju Poljakom do nadaljnjega popuščanja.

== Italija in Jugoslavija. Nevtralni listi vedo poročati, da bo italijanska vlada v najkrajšem času priznala bodočo samostojnost jugoslovanske države ter se pridružila izjavi entente glede češke države.

== Ni časa primerno... »Vorwärts« poroča: Na fronti še vedno razširjajo anekdotične brošure, ki se zavzemajo za Siegfrieden in zlasti za to, da morajo sovražniki plačati visoko vojno odškodnino. V eni teh brošur stoji napisano: »Ker je vojni položaj Nemčije sedaj tako izoben, kakor so pred nekaj meseci le nekateri si usojali upati, sploh ne more biti več govora o rešitvi državnega zbora za sporazumni mir.«

== »Vorwärts« pristavlja: Morda spoznajo merodajni faktorji sedaj, da nadaljno širjenje takih spisov ni časa primerno.

== Še v Berlinu so pomembnejši. Berolinski »Vorwärts« razpravlja o načrtu, da bi se v rešitev jugoslovanskega vprašanja priklapila Bosna Ogrski ter odtr-

gala Dalmacija iz dosedanje zveze ter pravi: Smatramo za gotovo stvar, da bi taka rešitev Jugoslovancov ne zadovoljila. V ostalem ne gre le za poljski in jugoslovanski problem: avstrijski problem je razgrnjen v vsej svoji globini in širini.

== Italijanski ministrski svet. Iz Chiassa: »Agenzia Stefani« poroča 9. t. m.: Ministrski svet je imel včeraj dolgo in važno sejo. Parlamentarni krogi zagotavljajo, da so se člani kabineta v razpravi vprašanih sporazumeli. Pričakuje se še pred otvoritvijo zbornice avtorizirane izjave, ki bi potrdila in posebno povdarila popolno identiteto vidikov italijanske vlade in zavezniških kabinetov v vseh točkah vojne politike. Pričakujejo se tudi važne reforme, po katerih bi se dosegla večja enotnost in intenzivnost nacionalne vojne industrije.

== Radi klica »Živel socializem!« pet let ječe. Iz Lugana: Pred sodnijo v Catiniji se je pričel 9. t. m. proces proti Arturo Belli, tajniku italijanske socialne stranke, sedaj vojak, radi veleizjave in vojni sovražne propagande. Ko je Bella izjavil tekom procesa, da gre za tendenčni proces, je predsednik ukazal, da ga odpeljejo iz dvorane. Bella je na to zaklical: Živel socializem!, na kar ga je vojaška sodnija radi težke insubordinacije obsodila na pet let ječe.

== Gompers zahteva odstranitev nemškega cesarja. Iz Londona poročajo 6. t. m.: Gompers je izjavil v svojem govoru v Nottinghamu: Nemški cesar ne sme imeti pri mirovni pogajanjih nobene besede in demokratizacija sveta naj odloča pri teh pogajanjih o bivališču nemškega cesarja. Narodni Anglije, Francoske in Amerike nemškemu cesarju ne bodo več dovolili svobode.

== Položaj na Španskem. Iz Madrida poročajo, da je bila 4. t. m. končana cela vrsta važnih ministrskih posvetovanj. Zunanji minister Dato se je vrnil že 3. t. m. v San Sebastian. Zadnja ministrska posvetovanja so veljala torej izključno gospodarskim vprašanjem. Vsled poostrene časopisne cenzure so tozadevni časopisni komentarji malega interesa. Prihodnji ministrski svet se vrši baje 12. septembra.

== Ameriški vojni davek. Washington, 7. septembra. Voditelj večine v reprezentativni zbornici Kitchen je predložil vojni dohodninski zakon, ki bi imel uspeh nad 8 milijard dolarjev. Poslanci so sprejeli predlog z odobravanjem. Predlagatelj je izjavil, da davki pri tem novem zakonu ne bodo težje breme kakor breme mož na fronti. Odkar so Zedinjene države napovedale vojno, so se dobički podjetij velikano dvignili. Tudi po uveljavljenju tega zakona bo ostalo še vedno nad poldrugo milijardo več za dividende, kakor v mirnih časih. Morda pride še čas, ko bo treba vpeljati visoke konzumne davke. Če bo prišlo tako daleč, bo ameriško ljudstvo rade volje dalo vse dobičke in vse, kar ni neobhodno potrebno za življenje, da le doseže zmago.

Z Goriškega.

8. septembra.

Prepočasna obnova. Sedaj je stopil tudi naš gospod deželni glavar v vrsto onih, ki trde, da je obnova Goriško - Gradišanske prepočasna. Da je storil to on, ki stopa vedno z največjo nadanostjo krog vladne mize, prič. kako imamo prav, ko vedno in vedno drezamo, da bi se zganilo veliko delo za našo deželo in bi se obnova res tako vršila, da bi mogli reči polnovaljivo: Goriška se obnavlja. Svetoval bi gospodu deželnemu glavarju, naj opusti tisto ponižno hojo krog ministrstev, navadi naj se zahtevati, v opozicijo naj stopi na našo stran proti vladi pa bo najbrže uspeh večji, kakor doslej. S svojo popustljivo vestjo dosega samo komplimente, ki morda dobro služijo počasnim vladnim gospodom, Goriško - Gradišanski pa škodujejo. Le z ljudstvom in ne proti ljudstvu, potem bi bil Faidutti ugleden in spoštovan mož in »Lavoratore« bi ga gotovo ne zmerjal več z »lustrascarpe di tutti i governi«.

Sreče nas zaboli, kadar čujemo zopet o »interministerialnih konferencah«, ki se bavijo prav modro z obnovo naše dežele. Taka konferenca se je zopet vršila in gospodje so ugibali, zakaj da pravzaprav obnova ne gre naprej, ko je pa na Goriškem toliko obnovljivalne gospode in vsi so dobro plačani. Ako bi se bila posrečila ofenziva Nemcev na Primorje, katero so vzpizorili takoj, ko je Lah odmaknil pete čez Sočo, potem bi mogoče obnova hitreje korakala. Ali Lah se je umaknil, Nemcev se je moral pa tudi umakniti, ker se je veliki njegov naval na slovensko ozemlje razbil ob goriški zavezdnosti. V konferenci je namestnik baje pripovedoval, da se je vendar že precej zgodilo in da je pričakovati še lepega napredovanja v obnovi. Tako vse lepo je urejeno in uvedeno. No, to pot namestnik in deželni glavar nista bila »d' accord«. Res je, da obnova je obnova, ki ni obnova in da leze počasi, kakor polž naprej včasih pa nazaj, kakor rak, to ve vsak, ki živi v goriški deželi ali zajema poročila iz pravega vira. Obnova bi bila obnova, kakor si jo mi želimo in kakor jo potrebujemo, ako bi bila slava ministristva in njihove ekspoziture poslušale glas ljudstva in njegovih zastopnikov. Tako pa vidimo, da so naši županji zamenjati spomence in razlagali »obnovljivalcem« v Trstu in na Dunaju, kaj in kako treba pričeti v svrhu, da se bo Goriško - Gradišanska obnovila. Glede na avstrijsko obnovljivalno voljo moramo reči le to: naše ljudstvo je doslej napravilo to: naravnost čudeša. Pomaga si težko sicer ali vendarle. S to samopomočjo bo rastla obnova, v razprijem z njo se bo vršilo obnovljivalno delo in morda bodo še jemali ljudstvu, da mu potem dajo isto v svrhu obnove. Vse mogoče pri nas.

Doberdobe! hrepene po svoji zemlji. »Slov. Narod« je že pripovedoval, kako se jih je nekaj naselilo pod Doberdobom med laškimi življem, kjer čakajo vrnitve med svoje skale. Glejajo gor in žele priti gor. List »L' Eco« je nahujskal furlanske župane, da nočejo sprejemati slovenskih Doberdobcev v aprovacijo. Dolžnost pa je politične oblasti, da tozadevno poseže vmes in pouči dotične gospode furlanske župane, kaj smejo delati z begunci in kaj ne. Doberdobe so se obrnili že v mnogih zadevah do politične oblasti, hoteč, da jim pomaga priti nazaj na Doberdob in tam gori začeti novo delo. Ali ste čuli vi, ki poznate ime Doberdob in veste, kaka boja sila je divjala po tej planoti? Kdo je enak slovenskemu kmetu, ki hoče nazaj na svojo kraško grudo in ki hoče tam, kjer je vojna zapustila najhujše sledove za seboj, pričarati iz tal novo kmetijo in vstvariti novo življenje? Tako žilav in vstrajen rod ne zamre nikdar. Sedaj čaka 31 družin povratka v Doberdob.

Furlanski krompir in zelenjava za Dunaj. Namestništva prepoved izveza iz Goriško - Gradišanske bi bila jako lepa in kaj vredna, ako bi ne imela izhodnih vrat, da v izjemnih slučajih namestništvo vendarle lahko dovoli izvoz. Prepoved je v živo zadel dunajsko obščino, ki je pridelala pri Fari precej krompirja in sočivja. Namestnik pa je že pomagal dr. Weisskirchnerju in Dunaj dobi furlanski krompir in sočivje. Da bi potolažili javnost, se je reklo, da bo vsa ta pošiljatev obsegala pet ali šest vagonov. Furlani pa pravijo, da pojde na Dunaj okoli 300 vagonov krompirja in 200 vagonov sočivja. Da bi bila Faidutti in Bugatto se zmenila vsaj za kako za meno, ali nič... Varani Furlani.

Iz Vipavske doline. Vlada namuruje napraviti trtnico za obnovo naših opustošenih vinogradov. Na razpolago je pripravno zemljišče med Brami in Selom. Zemljišče bi se dobilo pa tudi v Dornbergu ali v njegovi bližini. Kakor čujemo, za to poklicani organ se ne ogreva niti za prvo, niti za drugo, pač pa bi nam rad napravil trtnico tam doli pri Mirnu ali celo v Furlaniji! Prizadejati vinogradniki, kakor en mož protestuemo proti tej nameri! Za svoje razmere, za svoje trte in za svoje podnebje zahtevamo, da se napravi trtnica v Dornbergu ali v njegovi bližini. V tej na se vzgajajo trte že od pamitiveke tu vdomečene in preizkušene. Te so mejine in erganje. Vse druge spadajo več ali manj v trtnico za poskušnje. — Za kar pa sedaj nimamo časa! — To svojo velevažno zahtevo izročamo močni roki »Zupanske zveze« ter nujno prosimo, da v interesu najizdatnejše in najhitrejši povzdiže naše uničene trtoreje nemudoma ukrene vse potrebno, da se ta naša več kot upravičena zahteva, ki pojde na naš račun, tudi po naši pametni želji uresniči. Prepričani smo, da kar je v našem furlanskem podnebnju lepo vsevalo, se pri nas večkrat ni prav obneslo. Naj vendar toraj še enkrat odloča ljudski glas razsodnih mas ter ne neosnovana volja ali komoditeta poedincev, naših plačalnikov! — Vinogradniki.

Vesti iz primorskih dežel.

Zaročil se je g. Stanko Orel, a. kr. nadporočnik v rez., z gđ. Sonjo Pahorjevo, hčerko trgovca in veleposelnika v Prvačini. Bilo srečno! C. kr. slovenska državna gimnazija v Gorici se otvori meseca oktobra. Učenci, kateri hočejo vstopiti v ta zavod, naj prijavijo to ravateljstvu tekom meseca septembra. Zavod bo imel vseh osem razredov in bo nastanjen v Velikem semenišču. Merodajni faktorji so zagotovili, kakor je to posneti reči poluradnega obvestila v listu »Eco del Litorale«, ustanovitev Dijaškega konviktja za slovenske gimnazijce in učiteljske in sicer iz državnih sredstev.

Razpisana je ustanova po Valentinu Staničnu letnih 128 K za učence ljudske šole ali gimnazije na Goriškem. V prvi vrsti velja za sorodnike. Prošnje do 30. septembra t. l. na namestništvo v Trstu.

C. kr. hrvatska gimnazija in žensko učiteljske s pravico javnosti v Pazinu otvori novo šolsko leto dne 18. t. m.

Dnevne vesti.

— Vojna odlikovanja. Rez. poročnik Makso Čampa 27. pp. črnovoj. poročnik Fran Grum, črn. okr. pov. št. 27. rez. poročnik Bogomir Milost bos-herc. 4. so dobili najvišje pohvalno priznanje za meči.

— Civilno nameščenje za službo neosposobnih oficirjev. Vsi oficirji in njim jednaki, neosposobni za vojaško službo, ki bi želeli civilnega nameščenja, morajo predložiti svoje prošnje vojaškemu poveljstvu v Gradcu (Kriegsfürsorgeamt, Beethovenstrasse 15.)

— Koncentracija vojaških podpor-nih fondov. Vojno ministrstvo je uvedlo posebno akcijo, da se vojaška podpora akcija, ki ima sedaj nebroj večjih in manjših fondov — vsak regiment skoraj ima svoj podporni fond — kolikor mogoče osredotoči in poenostavi. Za mafico vseh ostalih podpornih zakladov je določen največji dosedaj obstoječ t. j. »Vojno oskrbni sklad cesarja in kralja Karla«. Temu se priklonijo najprej Kroatinov zaklad (za častnike), soški zaklad (za invalide, vdove in sirote soških armad) in zaklad »Pucherna« (za moštvo tehnične artiljerije in za municijske delavce). Pozneje se bodo pridružili Karlovcem fondu še ostale podporne akcije v kolikor jih vodijo vojaške oblasti.

— Osebnosti. Upravni svet Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani je imenoval sedanjega prokurista Frana Kovčiča za dirigenta - namestnika in Antona Lavrenčiča za prokurista tržaške podružnice L. k. b. — Kranjskemu ljudsko in meščanskošolskemu učiteljstvu. Na merodajnem mestu je dobila deputacija ljudsko in meščansko šolskega učiteljstva pod vodstvom državnih poslancev, g. dr.

Lovra Pogačnika in Jožefa Gostinčarja zagotovilo, da dobi učitelstvo dne 1. oktobra t. l. s mesečno plačo vred izplačano druginsko doklado v izmeri 90%. Ker se je vsaj deloma ustreglo naši zahtevi, gremo dne 15. septembra na svoje delo v šolo. S tem je razvoljen sklep, ki ga je bilo storilo učitelstvo na svojem sestanku dne 5. t. m. v Mesnem domu v Ljubljani. Obenem je posredovala deputacija pri deželni vladi v zadevi učiteljske aprovizacije. Deželna vlada je zagotovila deputacijo, da da v kratkem okrajnim glavarjem navodila, kako naj postopajo z naznanjenimi učiteljskimi aprovizacijskimi odbori, in kako naj jim gredo na roko v aprovizacijskih zadevah. — Združene kranjske učiteljske organizacije.

Izstop zastopnikov proletarijata iz aprovizacijskih odborov? V seji delevskih zastopov v Trstu so sklenili, da glede na splošne aprovizacijske razmere izreka mnenje, da se ne more več prenašati odgovornosti, izvirajoče iz udeležbe svojih zastopnikov v aprovizacijskih odbori in se obračajo zato do vodstva nemške socialistične stranke, naj skliče konferenco vseh soc. dem. strank v Avstriji v svrhu, da se premotri ves aprovizacijski problem in sklene eventuelno izstop soc. zastopnikov iz aprovizacijskih odborov.

Predavanje dr. Ivana Prijatelja se vrši jutri v sredo ob 8. zvečer v veliki dvorani Narodnega doma. Sedež 1 krono, stojišče 50 vin. Dijaki in dijakinje so vstopnine prosti.

Rodbinski in prijateljski zabavi večer se vrši 14. t. m. v Narodnem domu. Prireditveni odbor ima svoje zadnje seje po odsekih v sredo 11. t. m. ob 8. zvečer v Narodnem domu, I. nadstropje.

Koncert »Ljubljanskega Zvonca« se ponovi v četrtek, dne 12. septembra t. l. ob osmih zvečer v veliki dvorani Narodnega doma. Kritika je zadnjič soglasno priznala, da je društvo na poti izpopolnjevanja ter da se pridno razvija. V petem letu svetovne vojne je na oder postavilo nad 80 pevecov in pevke broječ zbor, ki je lepo prepeval zlasti ljubke narodne pesmice. V današnjih razmerah je društvo omogočeno uspešno delovanje le, če ga občinstvo moralno in gmotno podpira. Upamo torej, da bo tudi topot seglo pridno po vstopnicah, ki so naprodaj v trafikih v Prešernovi ulici.

Sestanek slov. dunajskih visokosolcev se vrši v petek, 13. t. m. ob 3. uri popoldne pri Čadu na Spodnjem Rožniku. Sestanka naj se gotovo udeležijo vsi lačni in povabljeni v slov. menzo.

Na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani se vrši vpisovanje dne 16. in 17. septembra. V sredo, dne 18. t. m. ob 8. uri jutraj se prične sprejemni izpiti v višjo obrtno šolo. Letos bodo otvorili naslednji oddelki: Višja stavbna šola, višja meh. tehn. šola, strokovna šola za lesno in kameneno, kiparstvo, javna risarska in modelirska šola, ženska obrtna šola. Ostali oddelki zavoda ostanejo za zdaj še zaprti. Vhod v šolske prostore in do ravnateljske pisarne je od 16. t. m. dalje zopet pri glavnih vratih na Nadvojvode Eugena cesti.

Iz krogov malih obrtnikov nam pišejo: Zadnje čase prav pogostokrat dohajajo dopisi v »Slov. Narod«, kako hudo se godi temu in onemu stanu. Malga obrtnika se še ni nikdo spomnil. Njegovo stanje je skrajno žalostno; priden je in delaven — toda manjka mu surovin in zato propada nevdružema. Delavec tovarniškega obrata ima svojo aprovizacijo, čeprav je pičila, toda ob času največje nezmožnosti se postavi po robu in čeprav ne pomaga dosti, nekaj pa je zaleže. Ravnotake imajo uradni svoje aprovizacijske organizacije. Kam pa se naj obrne mali obrtnik? Ako gre h kmetu, mu reče ta »samo za blago«, denarja ima dovolj. Ako si gre nabavit blaga ali usnja za svojo obrt k trgovcu, dobi odgovor: »Daj rajši kmetu, ki mi prinese živil.« In tako ostane mali obrtnik brez pomoči, strada in propada. Tudi njemu bi bilo treba pomagati. Predvsem pa bi si moral pomagati sam s tem, da hitro popravi kar je prejšnja leta grešil, ko ni imel nobenega smisla za organizacijo.

Nahrtniki dovoljeni? Dunajska »Parlamentarische Korrespondenz«, ki je o vladnih namelih navadno dobro poučena, poroča, da se je prehranjevalni urad odločil znatno omiliti prevoze prometa z nahrtniki in dovoliti nakupovanje živil v omejenem obsegu. Dovoljeno bo prenašati krompir do 20 kg, dalje jaja in surovo maslo v manjših množinah. Pač na ostane slej kot prej prepovedano prenašati moko.

Zasebni brzojavni promet z nemško vojsko in z ondotnimi c. in kr. četami. Od 1. septembra 1918 naprej so dovoljene zasebne brzojavke v prometu z nemško vojsko in s tamšnjimi c. in kr. četami. Brzojavke morajo biti pisane v odprtem nemškem ali ogrskem (? menda madžarskem) jeziku. Za take pri c. kr. poštah in brzojavnih uradih predane zasebne brzojavke veljajo določbe glede zasebnega brzojavnega prometa k c. in kr. armadi na bojišču in se torej plača enotna pristojbina 2 K, ki je določena za zasebne brzojavke k c. in kr. armadi na bojišču, in razvnetega še povisek 20 vin.

C. kr. finančna dežela blagajna v Ljubljani, na Cesarja Jožefa trgu I. bo dne 13. in 14. kimovca 1918, radi glavnega sračnega uradnih prostorov strankam zaprta.

Požar. Dne 7. t. m. je gorelo pri krmarju Rud. Fajdigi v Novistihi. Zgoraj je skedenj in kozolec z rožovi, žitom in senom. Škoda znaša 15.000 K. Utonil je v Dravi, kakor poročajo iz Marenberga, rezervni nadporočnik Fran Poliak strel p. 26. Trpel je na oslabeleosti srca, ki je bilo posledica ran, dobljene na bojnem polju. Trupla doslej še niso našli. Poliak je učitelj v Marenbergu, Mariboru in Celju. Zapušča zaljubljen boleholno mater.

Proti tihotapljenju živil iz Hrvaške so bile izdane v Zagrebu silno ostre odredbe. Zlasti na vlakih v Zidani most se vrši s strani vojaštva kar najstrožje pregledovanje. In je v to svrhu postavljena proga Zidani most-Savski Marof pod nadzorstvo posebne vojaške policije, kateri načeljuje poseben uradni hrvatske vlade. V Zagrebu se zatrjuje, da se je dosedaj samo

preko Zidanega mosta v kovčegih, zavojih, nahrtnikih itd. izvozilo vsak dan do 5 vagonov živil v Avstrijo. Sedaj je tihotapljenje skoraj da izključeno. Pred odhodom vsakega vlaka zapre kolodvor poseben vojaški kordon in preiskava se vrši bolj strogo, nego na kaki obmejni carinski postaji. Tudi ceste proti Kranjski in Stajerski se nadzorujejo. Tihotaplci so se posluževali najrazličnejših sredstev in je policija zadnje dni našla precejšnjo množino masti celo v neki mrliški krsti.

Lisa Weise in Hela Moja v Kino Central v deželnem gledališču. »Kino Central« je za danes v torek, jutri v sredo in v četrtek pripravil pravi elitni spored. Ljubka, srčkana Lisa Weise igra v filmskem romanu »Lizika z gosmice« filmska lepota Hela Moja v veliki veseloligi »Dobra partija«. Ta dvojni spored igra dve uri. Začetek ob 5. 7. in 9. zvečer.

Kino »Ideal«. Spored za danes, torek, 10. septembra. Predvaja se: »Učitelj Mathiessen«, film po romanu Hans Hlyana, drama v 4. dejanjih. V glavni vlogi znani filmski igralec Viggo Larsen, Ivana Terwein, Lupa Pick in Viktor Senger. Zraven se igra še izborna uinkovitost veselolige: »Holander, kralj sirarjev«, veseloliga v 2. dejanjih Ernesta Lubitscha in Eriha Schönfelderja ter najnovejša tedenska vojna poročila. Ta spored mladini ni pristopen in se izvaja do četrta, 12. septembra. Čas predstav po navadi. — Kino »Ideal«.

Mladenič, 18 let star, zdrav in telesno nepokvarjen, s štirimi razredni gimnazije, zmožen slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Zna tudi nekaj laščne ter išče primerne službe. Cenjene ponudbe na uredništvo »Slov. Naroda« pod »Bodočnost«.

Petdesetak iz žepa je izgubila večeraj popoldne ob 2. do 3. ob Škofije ulice do Šiške neka ženska. Pošteni najditeli naj odda denar v Škofji ulici št. 8. v pritličju.

Občni zbor Podravske podruž. SPD.

Ruše.

Podravska podružnica SPD, je sklicala dne 28. julija svoj 17. občni zbor. Ob 2. uri popoldne se je zbralo v prijazni gostilni g. Frca Glaserja na Smolniku 30 članov, večinoma iz Maribora in Ruš.

Po prisrčnem pozdravu se je spomnil predsednik dveh vrlih članov, ki sta v minulnem letu umrli, zg. Vek. Bačnova in Jakoba Finka. Iz tajnikovega poročila zveemo, da je štela podružnica v minulnem letu 95 rednih članov, ki so plačali udmino, in tri ustanovnike. V spominu knjigo v Ruški koči se je vpisalo 694 oseb, v Planinki jih je stanovalo 140. Ruško kočjo sta v splošno zadovoljnost oskrbovala g. Franc Sernc in gdnca Ela Robnik. Društveno delovanje je bilo osredotočeno na oskrbovanje Ruške kočje, drugo delo so zabranile vojne razmere. V Planinko so se mogele vzeti le take stranke, ki so se vsaj deloma same oskrbovale. Starinarja se je zvišala v Ruški koči na 3 K, v Planinki na 4 krone, člani SPD, so plačali polovico, članom drugih planinskih društev so se črtale vse ugodnosti.

Iz blaginjkovega poročila je videti, da je bil denarni promet večji kot kdaj poprej in da je moglo društvo znaten del svojih dolgov odplačati.

Potem so se sprejela nova pravila, ki so veljavna za vse podružnice in izvolil se je sledeči novi odbor: Davorin Lesjak, Franc Pišek, Tomislav Stani, Josip Lasbacher in Josko Rebnik, preglednika računov: Matija Lichtenwallner in Hinko Pogačnik, nadomestna odbornika: Viktor Glaser in Fric Glaser.

Sentjurska kmetijska šola hoče kupiti, oziroma v najem vzeti društveno parcelo na Boču. Občni zbor ne ugoditi želji.

Iz bojnega polja je dobilo društvo pismo, v katerem se pozivlja, naj postavi vrli rajni, prvi oskrbniki Ruške kočje, gospej Ivanki Sernc, primeran nagroben spomenik. Se sprejme.

Pri zadnji točki dnevnega reda se je razvila zelo živahna debata in stavilo se je mnogo predlogov. Omenim le najvažnejše: 1. v društvenih kočah in na kažipotih mora takoj zginiti vsak del dvojzračnosti; 2. članom SPD, se naj nudijo še večje ugodnosti, nasprotno naj plačajo neudi več; 3. oskrbništvu se naj da v slučaju, da bi imelo zgubo, primeren nagrada; 4. oskrbniku in oskrbnici Ruške kočje in Planinke izreče občni zbor priznanje in zahvalo, ravnotako g. Joškota Robniku, ki je požrtvovalno podpiral društvo, in predsedniku; 5. društvo naj prosí centralo, da prične z izdajo Planinskega Vestnika.

Končno se spregovoril predsednik sledeče besede: Slavni občni zbor! Zivahne debate so danes pokazale, da se zanimamo za društvo in njeno delovanje in to je vesel pojav. Po vojni čaka društvo mnogo dela in prošim vas, da pridete tedaj društvenemu vodstvu tudi z dejanji na pomoč. Naše delovanje se ne sme sukati samo okoli Ruške kočje in Planinke, mislimo moramo na razvoj društva v pravem turističnem smislu. Koprivnikovo kočjo moramo imeti vedno pred očmi, treba bo vsa pota na novo markirati in postaviti mnogo kažipotov. V nadi, da bodeite vpoštevali moj opomin, se zahvaljujem za udeležbo in zaključim 17. občni zbor.

Aprovizacija.

+ Meso na zelene izkaznice B št. 1 do 1600. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1 do 1600 prejmejo goveje meso v sredo dne 11. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od 2. do pol 3. št. 1 do 200, od pol 3. do 3. št. 201 do 400, od pol 4. do pol 4. št. 401 do 600, od pol 4. do 4. št. 601 do 800, od 4. do pol 5. št. 801 do 1000, od pol 5. do 5. št. 1001 do 1200, od 5. do pol 6. št. 1201 do 1400, od pol 6. do 6. št. 1401 do 1600.

Stranka dobi za vsako osebo 10 dkg mesa; kilogram stane 2 K 80 v.

+ Oddaja mesa. Jutri, v sredo dne 11. t. m. bodo oddajali mesarji za vso Ljubljano po 10 dkg mesa na osebo.

+ Inozemsko meso. Mestna aprovizacija bo oddajala inozemsko meso v sredo, dne 11. t. m. v cerkvi sv. Jožefa in sicer pridejo na vrsto od pol 7. do pol 9. ure jutraj privatne stranke, od 9. ure naprej pa gostilničarji.

+ Krompir za I. okraj. Stranke I. okraja prejmejo krompir na zelena nazkazila v sredo dne 11. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: popoldne od 8. do 9. št. 1 do 150, od 9. do 10. št. 151 do 300, od 10. do 11. št. 301 do 450, popoldne od pol 2. do pol 3. št. 451 do 600, od pol 3. do pol 4. št. 601 do 750, od pol 4. do pol 5. št. 751 do 900, od pol 5. do pol 6. št. 901 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 3 kg krompirja, kilogram stane 50 v.

+ Krompir za II. okraj. Stranke II. okraja prejmejo krompir na zelena nazkazila v petek dne 13. t. m. in v soboto dne 14. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: v petek dne 13. t. m. popoldne od 8. do 9. št. 1 do 180, od 9. do 10. št. 181 do 360, od 10. do 11. št. 361 do 540, popoldne od pol 2. do pol 3. št. 541 do 720, od pol 3. do pol 4. št. 721 do 900, od pol 4. do pol 5. št. 901 do 1080, od pol 5. do pol 6. št. 1081 do 1260. V soboto dne 14. t. m. popoldne od 8. do 9. št. 1261 do 1440, od 9. do 10. št. 1441 do 1620, od 10. do 11. št. 1621 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 3 kg krompirja, kilogram stane 50 v.

+ Kruh in moka na izkaznice št. 49 in 50. Od nedelje 15. septembra, naprej se dobi in sicer: a) na krušne izkaznice št. 49 kruh pri peku g. Posavcu, Rimska cesta št. 1, in moka pri g. Velkavru, Rimska cesta (za III. okraj). b) Na krušne izkaznice št. 50 kruh pri peku g. Piškulinu, Sv. Petra cesta št. 3, in moka pri g. Zorcnu, Dunajska cesta (za V. okraj).

+ Aprovizacija učiteljske ljubljanske okolice. Vabi se aprovizacijski odbor učitelstva ljubljanske okolice k seji, ki bo v četrtek 12. septembra t. l. ob 4. uri popoldne v telovadnici II. mestne deške ljudske šole na Čoljovi cesti v Ljubljani.

+ Izkaznice za petroleje. Pravico do izkaznic za petroleje v obče imajo le v Ljubljani in v Spod. Šiški stanujoče stranke, ki nimajo v svojem stanovanju ne električne ne plinove razsvetljave, kdor ima v svojem stanovanju le delno električno ali plinovo razsvetljavo, v stanovanjskih prostorih dobi izkaznico B. Izkaznice se bodo razdeljevale po sledečem redu. 1.) A karto za petroleje dobi vsaka rodbina z lastnim gospodarstvom, ki šteje vsaj 2 osebi. 2.) B karto dobe samske osebe, ki imajo svojo sobo. Če se nahaja v eni sobi več samscev, se izroči le ena B karta tisti hišni stranki, ki oddaja samscem stanovanje. 3.) C karto dobe (poleg A in B karte) obrtniki, kateri se izkazujejo pri krušni komisiji z obrtnim listom. Med obrtnike pa ni prišleli pisarni in prodajalci, ki ne prodajajo živil, pač pa peke, mesarje, gostilničarje, krmarje itd. 4.) C karto dobe tudi posestniki hlevov, ki imajo govejo živino ali konje. 5.) Do višje množine petroleja kakor se ga gode dobilo na karte, imajo pravico le oni gori ad 3. navedeni obrtniki, ki rabijo za svojo obrt več kakor eno delavnico ali ki imajo v eni delavnici zaposlenih več kakor dva delavca in ki ne morejo opravljati dela pri eni hiči, dalje uradi, zavodi itd. Vsi ti ad 5. navedeni morajo prijaviti svoje zahteve v mestni posvetovalnici, ostali pa dobe petrolejske karte pri krušni komisiji. 6.) Ad 5. navedeni, ki rabijo mesečno več kakor 20 litrov petroleja, morajo prosti za petroleje pri petrolejski centrali na Dunaju. Tozadevne tiskovine se dobe v mestni posvetovalnici in morajo biti istotam tudi potrjene, predno se vložijo na petrolejsko centralo. Potrdila se bodo izdajala le po predhodnjih poizvedbah glede istinitosti navedb.

Prosveta.

+ Otvoritev slovenskega narodnega gledališča. Kakor čujemo, najbrž slovensko narodno gledališče ne bo moglo pričeti s svojim delovanjem že 15. septembra, temveč se bo radi raznih težkih izvršila slovenska otvoritev šele koncem meseca ali začetkom oktobra. Kot otvoritveni predstavi se bode igrali v drami Finžgarjev »Divji lovec«, v opdi pa Smetanova »Prodana nevesta«. Prvotno je bila namenovana kot otvoritvena predstava Finžgarjeva »Naša kri«, katero je avtor v ta namen predelal. Cenzura pa je uprizoritev te igre prepovedala. V kratkem je pričakovati tudi objave gledališkega repertoarja.

Razne stvari.

+ Radi tihotapeke trgovine aretirani zapadnogiški veleposestnik. »Nova Reformat« poroča, da je bil zapadnogiški veleposestnik vitez Dolanski večkratni milijonar in leden glavnih zastopnikov galiskega veleposesta, na ukaz namestništva aretirani, ker je prodal dva vagona žita po 450 K, dasi znaša maksimalna cena v Galiciji 190 kron za 100 kg. Aretirana sta tudi dva njegova upravitelja.

+ Italijanski učenjak Satelli vojni vjetnik. Pri Piavi je bil vjet profesor kemije v Milanu Giacomo Satelli, ki velja v Italiji za učenjaka. Star je 27 let. Njegov oče, ki je bil tudi ugleden kemik, je bil dobro znan s profesorjem budimpeštanske univerze dr. Doležalom. To se je zavzel za sina svojega znanca in izposloval pri domobranskem ministru, da je mladi italijanski profesor nastavljen na kemičnem laboratoriju v Budimpešti.

+ Truplo sinčka z nahrtnikom vred ukradeno. V kromeriško bolnico je bila pripeljala neka mati svojega dvehletnega sinčka močno bolnega. Čez nekaj časa je bolila iz bolnice pismo, da je otrok ne zdravljiv, da naj pride torej ponj. Ma. tem časom je prišel oče bolnega sinčka na vojaški dopust. Šel je sam v Kromeriz in iz bolnice odpeljal otroka domov. Med potjo je otrok umrl. Oče položil truplo svojega ljubljence v svoji nahrtnik. Na neki postaji je izstopil in pustil nahrtnik v vlak na svojem sedežu. Ko se je vrnil,

ni bilo več tam nahrtnika in seveda tudi ne sinčkovega trupla, ker je bilo oboje ukradeno.

+ Ako je mož v vjetništvu. Pred porotno sodnijo v Brnu je stala 25letna kmetica Ružena Ondroušková iz Kanie. Poročila se je v drugem letu svetovne vojne. Njen mož Anton Ondroušek je kmalu na to nastopil vojaško službo. Bil je vjet na vzhodni fronti. Ondroušková si je radi tega vzela na svoje kmetištvo 17letnega fanta Josipa Auzeckega. Kmalu je nastalo med njima razmerje, kakršno ne pritiče med gospodinjino in uslužbencom. Avzeckij je bil potrjen in ko je nastopil vojaški dopust, ga je prebil pri Ondrouškovi. Dne 21. julija je povila zdravega dekca, katerega je povila v ovojje in ga pohodila na gnoj. Krik zdravega novorojenca je prikladal domače, da so prišli pogledat, kaj se tam godi. Služkinja je rekla gospodinjini, naj vzame dete domov, na kar je ona še parkrat stopila na dete, katero je vsled notranjih poškodb umrlo. Po raznem zaslišanju priči je porotna sodnja končno Ruženo Ondrouškovo oprostil obtožbe detomora.

Gospodarstvo.

— Dunajska borza je pričela ta teden jako mirno. Pri šlo je le do malih izprememb. Nemški in ogrski papirji so bili še precej zanemarljivi. Na dunajski borzi pa se je napravil poseben krog interesov za češke papirje. Poročaji smo, da so prečeti teden poskočili od 15 do 30 K, medtem ko so drugi papirji večinoma padli. Tudi večeraj so šli kurzi čeških papirjev navzgor.

— Na denarnem trgu je bilo v zadnjem času še precej izprememb. V Švici je oficijalna cena avstrijske krone nekaj malega padla in sicer od 39 na 37-50 frankov. Za nekaj več poenov pa je padla njena vrednost v privatnem prometu. Večja izprememba se opaža glede kurza italijanskega denarja. Pred dobrim tednom je notirala italijanska lira v Švici 60 frankov, večeraj pa celih 68; tudi francoski frank je poskočil od 78 na 82-50 švicarskih frankov, Na Dunaju objavlja devizna centrala sledeče kurze: nizozemski goldinar 533-25, nemška marka 172-25, bolgarski lev 131-50, švicarski frank 253-25 in švedska krona 366-50 K.

— Vinska letina na Ogrskem obeta srednje. Pred mesecem se je računalo z jako bogato letino, v zadnjem času pa je bila ponekod toča in tudi dež je nekoliko škodoval. Zato bo pridelek nekoliko manjši, kakor se je pričakovalo. Cene starega vina pri producentu stanejo od 900 do 1100 K. Ponekod se prodaja že vinski mošt in sicer po 1000 K za 1 hl.

— Deveto nemško vojno posojilo se bo izdalo v najkrajšem času; kakor poročajo iz Berlina se bode začelo podpisovati že 23. septembra t. l.

— Omejitev ustanovitve družb z. o. z. Avstrijsko finančno ministerstvo je objavilo v državnem zakoniku od 5. sept. t. l. odredbo, s katero se uvede koncesijska zolžnost za ustanovitev družb z omejeno raveno ter za povzajanje osnovne glavnice. Do sedaj je zadostovalo, da se ustanovitelji družb z. o. z. prijavili, da se ustanovi taka družba in vlada je sprejela to na znanje. Sedaj pa bo od vlade odvisno, ali dovoli ustanovitev. Isto pravilo velja tudi glede povzajanje osnovne glavnice. — Zdi se nam umestno, da bi parlament ovrgel to odredbo. Ako misli vlada, da bo z uvedbo te koncesijske dolžnosti zmanjšala število bankovcev, ki so v prometu ter da dobi za javne potrebine več sredstev, se jako moti. Kapital bo že našel svojo pot. Iz narodnega stališča moramo biti proti tej odredbi, ker vemo, da bo vlada zabrajala vsako družbo z. o. z. ki bi koristila naši narodni stvari.

— Zelezo se prodaja po 5 do 6 K za meterski stot straže, kakor do sedaj. Vlada komisija je privolila to zvišanje.

— Zlato za švico. Iz Berna poročajo, da so Zedinjene gržave odkazale švicarski Narodni banki 20 milijonov dolarjev t. i. 100 milijonov frankov v zlatu z izrecnim namenom, da se nakupijo v Švici ententne devize in da se na ta način dvigne kurz ententnih papirjev. Močno dvigane ententnih kurzov v zadnjih tednih je baje že posledica tega zlatega toka v Švico.

— Dajave živine za vojaštvo. V zadnjem času se širilo vesti, da bo vojaštvo poleg revizicije tudi prostó nakupovalo živino čez maksimalno ceno, ker so v zadnjem času postale rekvirirane množine premajhne. Govori se tudi, da se ključ, po katerem so se dosedaj razdelile vojne dajave živine med Avstrijo in Ogrsko, izpremeni v nepriporočljivo, tako da bo Ogrska manj dajala, kakor do sedaj. Ministrsko predsedstvo pa izjavlja, da so vse te vesti neresnične.

— Ravnalne cene za grozdje in vino v Istri in tržaški spodnji okolici. Presojevalnica cen v Trstu je določila naslednje ravnalne cene za grozdje in vino istrskega pridelka leta 1918: Grozdje: trgatve na pridelavčeve stroške, neprebrano, tehtanje na licu mesta 3 K 75 vin. kilogram; vino: vsakateri istrski pridelek, izvezeta so samo desertna vina, ki se prodajajo v steklenicah, iz proizvajalčeve kleti po 60 K za stopnjo alkohola in hektoliter. Te cene veljajo tudi za vina, pridelana v tržaški spodnji okolici. Za trgovino z istrskim vinom na debelo in drobno ter za grozdje in vino, pridelano na Gorškem, v gornji tržaški okolici in na Krasi se ravnalne cene določijo v kratkem. Zgoraj navedene cene za istrsko grozdje in vino so se določile spozrazumno s pazinsko presojevalnico cen.

— Brzojavne poštne nakaznice so tudi dovoljene v prometu med Avstrijo in generalno gubernijo Varšavo. Za uje veljajo enaki splošni pogoji, kakor za navadne poštne nakaznice v prometu z Varšavsko generalno gubernijo. Poročila za prejemnika niso dovoljena.

— Tiskovne pošilke v Nemčijo. Da se pri tiskovinskih pošilkah v Nemčijo z natisnjenimi vrednotnicami plačajo višje pristojbine, se morejo prilipiti ali zaven natisniti nujnostne znamke po 2 vinarja.

— Denarne pošilke v inozemstvo. Do preklica znaša najvišji znesek pošne nakaznice v Bolgarijo 400 leva, na Dansko, Norveško in Švedsko 150 kron, v Nemčijo, Belgijo, Varšavo in Ob Osi 300 mark, na Nizozemsko 100 glij, v Švico, Luksemburg 200 fr., v Turčijo 1000 piastrov. Sprejemanje pošilk s povzjetjem in pošilnih nalogov za inozemstvo se tako ustavi; pošilke

s povzjetjem in pošilnih nalogi iz inozemstva, ki so bile predane do včerajš 10. septembra t. l. se še obravnavajo. Kasneje se kot nedopustne zavračajo.

Darila.

Pri volitvi v odbor JDS, se je nabralo v Rihemberku na Gorškem, dne 2. septembra 50 K 38 v za C. M. šolo v Mariboru.

Za dijaško podporno društvo »Domovina« je daroval g. Matko Arko 20 kron radi zamjene udeležbe pri pogrebu g. Tomaža Pokorna v Stari Loki.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani je darovala za nakup učil reynim učencem 30 K. Pri srčna hvala! — Šolsko vodstvo v Brezjem pri Dobrovi.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. septembra: Gabriel Borse, mizarjev sin, 18 mesecev, Sv. Petra cesta 24.

Dne 6. septembra: Avgustin Vinšek, hlapčev sin, 5 mesecev, Hrenova ulica 19. — Terezija Oberstar, širota, 5 let, Strelška ulica 15.

Dne 7. septembra: Matija Kranjc, mestni ubogi, 57 let, Japljeva ulica 2. — Ivan Mayec, bivši pekovski mojster, 69 let, Japljeva ulica 2.

Dne 8. septembra: Marija Jeraj, hiralca, 38 let, Radeckega cesta 9. — Anton Justin, strojnikov sin, 13 mesecev, Slomškova ulica 18. — Marija Suhadolnik, hiralca, 78 let, Radeckega cesta 9.

Dne 9. septembra: Terezija Gaber, hišna posestnica, 73 let, Pred škofoffjo 10. — Josip Lampič, delavec 29 let, Celovška cesta 22.

V deželni bolnišnici:

Dne 31. avgusta: Miroslav Makovec, geometrov sin, 14 mesecev.

Dne 1. septembra: Marija Prosen, mizarjeva žena, 33 let. — Marija Gabrovec, kuharica, 24 let. — Marija Kriznar, delavčeva žena, 30 let.

Dne 2. septembra: Josip Černe, kočar, 52 let.

Dne 5. septembra: Terezija Pezdtr, dmarica, 85 let.

Dne 6. septembra: Valter Zöser, sin tiskarniškega poslovdnje, 3 leta.

Listnica uredništva.

J. V.: Št. 4607. Lekarna Piccolli, Ljubljana, vila Piccolli.

Našim naročnikom!

»Slovenski Narod« velja sedaj: V Ljubljani na dom ali v upravi:

1 mesec		4 K
1/4 leta		12 "
1/2 "		24 "
1 leto		48 "

Posamezne številke stanejo 30 vinar.

Po pošti:

1 mesec		4 K 50 h
1/4 leta		13 " — "
1/2 "		

KONTORISTINJA

starejša moč, s popolno prakso, **1800** mesta. — Naslov pove upravnitvo »Slovenskega Naroda«. 4759

Za na Kredarico

1800 sopotnika. Odhod po dogovoru prih. četrtak ali petek. Eventualne prijave na poštali predal št. 27.

Nov aparat za FILTRIRANJE VINA

se takoj proda za 1500 kron. — Naslov pove uprav. »Slov. Nar.« — 4681

Išče se dobra samostojna KUHARICA

proti dobri plači. — Kje, pove upravnitvo »Slovenskega Naroda«. — 4731

Mast ali druga živila

se dobe za fino namizno olje. Kje, pove upravnitvo »Slov. Naroda«. 4564

Kupim mizarstvo delavnico

ali samo mizarstvo orodje v dobrem stanju. Eventualne ponudbe pod Red-ka prilika 4735 na upr. »Slov. Nar.«

Prodajam pelikan (Eisvogel)

garanturo v dobrem stanju. Ogleda se lahko na Karloški cesti št. 11, I. nadstropje. 4708

Mrežasta postelja,

lesena, in pisalna miza na prodaj. — Woleba, Križevniška ul. 6. — 4719

Išče se mlada, pridna KUHARICA

za vse, za Dunaj k 3 osebam. Predstaviti se je Gospodarska ulica št. 2, Ljubljana. 4715

Invalid

z neopazljivo hibo **1800** službe kot oskrbnik ali pristavnik na graščini ali večjem posestvu. Ima več gospodarsko-strokovnih šol in večletno prakso. — Pismene ponudbe na upr. »Slov. Naroda« pod »oskrbnik 4709«.

SUNE GOBE (jurčke)

kakor tudi druge zapletbi ne podvrže deželne in gozdne pridelke (maline, jagode, med itd.) kupuje po najvišjih cenah. M. RANT, Kranj. 2693

KONTORISTINJA

zmožna stenografije, strojepisja in knjigovodstva. **1800** alimbo. Naslov pove upravnitvo »Slov. Naroda«. — 4720

Postrežnica

se **1800**. — 30 K plače. — Woleba, Križevniška ulica št. 6. — 4718

Damski klobuki,

nojeva peresa, moški gorski čevlji, rjuhe, zlati prstani in steklenice se prodajo v Zatiški ulici št. 1, I. nadstropje na desno. 4754

Prazne vreče

vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenj.

PRODAJALKA

mešane stroke, ki je že dolgo let službovala, želi svojo službo **promeniti**. Rada pomaga tudi v kuhinji. Cenjeni dopisi naj se pošljejo pod šifro: »Poštena 383/4760«.

Kupim hišo v Ljubljani

v vrednosti od 200.000 do 300.000 kron. Ponudbe na upr. »Sloven. Naroda« pod: »večje posloplje 4745«.

Proda se poštna uniforma,

površnik in plašč. Tudi se sprejmejo **učenke in učenci**, pol za denar pol za živila. — Naslov pove upravnitvo »Slovenskega Naroda«. — 4757

Bojujte se proti muham,

kajti te raznašajo na svojih nogah milijone zanoskov bolezni in **edino sredstvo** proti muham je »HERBA« **mrčesni prašek** z brizgalnico, ima presenetljiv uspeh pri pokončevanju muh, ščurkov itd. Muhe, ki pridejo v stik s »Herba«-praškom poginejo takoj. 1 zavoječek stane **60 vin.** Po pošti se pošlje najmanj 10 zavoječkov. — Razpošiljalnica: Josip Berdajs, Ljubljana 7, Celovška cesta 85/3. — 1015

Postrežnica

se **1800** za nekaj ur na dan. Zelo dvoraka ul. 35, I. nad. domo. 4741

Stanovanje s hrano.

Ponudbe pod: Poldi Miklavčič, Giletova ulica št. 1. 4730

Kupi se hiša

z vrtom v Ljubljani ali bližnji okolici. Cena 30—50 tisoč kron. Ponudbe na upravnitvo »Slovenskega Naroda« pod: »resen kupec 4692«.

Gojenki licoja sprejme se še ena gojenka

na stanovanje in hrano. Tržaška cesta 11 I. nadst. desno

Svarilo!

Podpisani svarim vsakogar, ki bode o moji soprog ali moji lastni osebi govoril sumničnega o neki ovadbi (Mauer-Pavlic), naj to kratkoma opusti, sicer bodem sodnijsko postopal proti vsakteremu. 4747

Zamenjam stanovanje

moderno, v sredini mesta ležeče, obstoječe iz treh sob in pritlikin (tudi kopalnica), opremljeno z električno razsvetljavo in plinovim štedilnikom, tudi za manj udobno stanovanje v hiši, kjer je vrt ali večje dvorišče. Pismene ponudbe na upravnitvo »Slov. Nar.« pod šifro: »P. S. 4704«.

Fraste

izpušča grinte, arbedico in druge kožne bolezni odpravi hitro in sigurno Paratol, domače mazilo. Ne umaze, je brez vonja, zato uporabno tudi čez dan. Veliki lonček K 5 —, dvojnati K 9 —. Dalje Paratol tresni prašek za varstvo občutljive kože, škaflika K 3 —. Oboje se dobi proti vpslatvi zneska od Paratol-Werke, Apotheker Ulmer, v Budimpešti, VII-24, Rózsza utca 12.

DAMSKA

MESEČNA PREVEZA zdravniško priporočena Varuje pred otičanjem, dobro vsesava, pije, komodna in praktična, varčuje perilo, se dobro pere ter ostane vedno mehka. Komplet garnitura K 8 —, 12 —, 20 —, na leta trpežna K 28 — 36 —, najfinejša pa K 44 — in K 50 — Porto 95 vinarjev. V varstvo žensk izmišljalni aparat 40 —, 45 — K. Pošiljatev diskretna. — Higijena. blaga trgovina Sl. Potoky Dunaj, VI. Stieglengasse 15. 1199

Za 10 kg moke

ničlarice (nularice) dam 1 kg prave kave. Po dogovoru zamenjam tudi za drugo blago. 4147

Samuel Perojevič,

poštni pristav Trst, Lazzaretto 39.

Okrožnica.

Mlekarska in sirarska zadruga v Dol. Legatu, registrirana zadruga z omejenim poročstvom, tem potom naznanja, da se bo vršil nje

redni občni zbor

dne 8. oktobra 1918 ob 3. uri popoldne v »Društvenem domu« v Dol. Legatu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev rač. zaključkov za l. 1914, 1915, 1916 in 1917.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Prememba pravil.
8. Sklepnosti. 4748

Okrožnica.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se 14 dni kasneje, to je 20. oktobra 1918 ob isti uri, na istem mestu, z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo s 3/4 večino glasov veljavno sklepal brez ozira na število navzočih zadržnikov.

K najobitnejši vdeležbi vabi načelstvo.**Išče se opremljeno STANOVANJE**

s kuhinjo; 1—2 sobi. Ponudbe na upr. »Slov. Nar.« pod »št. 1000/4685«.

Zanesljiva, pridna postrežnica

se **1800** za popoldneve in večere. Kje, pove uprav. »Slov. Naroda«. — 4725

Sprejmejo se trije dijaki na stanovanje in hrano.

Kje, pove uprav. »Slov. Nar.« — 4756

Vreče na debelo

svilo v štrah kupi v vsaki množini Weigand, Dunaj, VII., Kal-90. 4474

Dejnik!

Tista oseba, ki je snoči v Kino Central pri predzadnji predstavi 1/28.—9. v rezerviranem oddelku na sedežu št. 8 morda pomotoma vzela dežnik, se pozivlja, da ga takoj pošlje v Cerkevno ulico 15, sicer se bo proti njej postopalo sodnijsko, ker je oseba znana. 4746

Prodajam več hekto KISA.

Cena po dogovoru. Frane Potočnik, posestnik in gostilničar v D-estvasi, pošta Pilberk, Koroško. 4522

Boljša deklica ali ženska za gospodinjjo

se **1800** k enemu samemu gospodu na manjšo graščino. Uspešno mora pomagati oskrbovati vrt, dve kravi, teleta, prašiče, kuretnino ter samostojno voditi kuhinjo in gospodinjstvo. Samo ponudnice, ki imajo izkušnje, veliko veselje, do poljedelstva in so dobrega slovesa naj pošljejo natančne ponudbe s fotografijo pod »Spodnjašajerska meja 4742« na upr. »Slov. Nar.«

Vreče

kupuje 4421 MARTIN FLEISCHMANN, Gradec, Annenstrasse 49.

Prodajam Portland CEMENT

(nemški) ako vpošljete vreče. Nadalje tračnice za uporabo kot 4749

TRAVERZE

Zahtevajte ponudbe! Vinko Vabič, Žalec.

OBČNI ZBOR

Trgovsko-obrtne zadruge registrirane zadruge z neomejenim jamstvom v likvidaciji v Gorici,

se sklicuje na dan 22. septembra 1918 ob 10^{1/2} uri popoldne v Trgovskem domu, I. nadst. v Gorici.

DNEVNI RED:

1. Poročilo likvidacijskega odbora.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje letnih računov za leta 1914—1917.
4. Volitev likvidacijskega odbora in nadzorstva.
5. Obnoveitev nepremičnin, prodaja nepremičnin.
6. Morebitni predlogi.

Člani Trgovsko-obrtne zadruge se vlijudno vabijo, da se važnega občnega zbora udeležijo ter se izkažejo ob vstopu iz deležno knjižico ali s kako drugo izkaznico.

Za slučaj nesklepnosti tega občnega zbora se sklicuje 14 dni pozneje drug občni zbor z istim dnevnim redom, kateri sme v smislu pravil sklepati brez ozira na visokost zastopanih deležev.

Likvidacijski odbor.**Trgovski sotrudnik,**

specerist, **1800** službe. — Kdo, pove upravnitvo »Sloven. Naroda«. — 4693

Podjetje s posestvom se proda.

Naslov pove uprav. »Slov. Nar.« 4632

Kupi se na Kranjskem ali Stajerskem VELEPOSESTVO,

ležeče blizu železnice. — Ponudbe je staviti na: Karl Fersch, Nunska ul. št. 10 v Ljubljani. 4734

200.- K nagrade dobi,

kdor dobi ali poizve za žensko kolo »Waffenrad«. Kolo je bilo ukradeno iz veže, Celovška cesta 22 »gostilna pri Zvezdi«. Zadnji plašč kolesa ima večjo kroo. 4737

Kupim staro dobro vpeljeno trgovsko hišo

z nekaj posestvom na Kranjskem ali Spod. Stajerskem. Ponudbe na upr. »Slov. Naroda« pod »dobro vpeljana trgovina 4592«.

Ženitna ponudba.

Vdovec, 37 let star, z otroki, bančni uradnik, 9000 K plače, se želi spoznati s premožno gospodinjjo ali vdovo dobrega srca in narodno zavedno. — Le resne ponudbe, če mogoče s sliko, pod: »Legitimacija št. 920.148 Trst, glavna pošta, poste restante.

Ročne mline

za koruzo, pšenico, rž itd. kateri meljejo vsako zrnje na najfinejšo moko, dobavljajo samo 4416

edina češka trdka B. FINKE, Praga II,

Vodičková 22.

Matko Curk

stavbni podjetnik Zora Curk roj. Hribernik poročena. Ljubljana 4740

Kolesarij, pozor!!

Kdor se hoče dobro in trajno voziti, naj si nabavi prve avstr. patentirane obroče za kolesa. Prekašajo dosedaj vse nove iznajdbe, popravila so izključena ter si vsakdo pri tem prihrani mnogo denarja in časa. Dobijo se obroči na Marije Terezije cesti št. 6. — Kolesa se imajo pripeljati seboj. — Generalno zastopstvo za Kranjsko: 4534

Ernest Aljančič, Ljubljana.**Došle so zopet mlatilnice**

za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepelne, slamo-reznice, brzoparilnike, kotle za žganje, brane, plugje itd. iz naj-večjih tovarov, zajamčeno dobre kakovosti ter po najnižjih cenah.

FRANC HITTI,

zaloge poljedelskih strojev, Ljubljana, Martinova cesta 2.

Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznano in dokazano najboljših ročnih mlinov, pripravnih za vsako mletje. 4442

Za kritje streh najboljša, odbrana STREŠNA OPEKA

navadna (Biberschwanz) in zarezana strešna (Strangfatz) lastnega izdelka se dobiva v izvrsni kakovosti in vsaki količini pri 3307

FRÖHLICH & BICHLER,

tvornica glinastih izdelkov KARLOVAC. Izvoz in odprava dovoljena z dolanjsko železnico.

Tesarje in mizarje

proti dobremu plačilu (za hrano in stanovanje skrbjeno) sprejme ANTON STEINER, Ljubljana, Joranova ulica št. 11. 175

Išče se izurjena PRODAJALKA

za mesto. — Prijazne ponudbe je poslati na upr. »Slov. Naroda«. — 4753

Sprejmeta so dve učenki

k boljši rodbini na hrano in stanovanje. — Naslov se pošlje pri uprav. »Slovenskega Naroda«. 4744

Išče se STANOVANJE

s hrano za starejšo gospodinjjo iz boljše hiše. — Ponudbe pod »Poštali predal št. 27, Ljubljana«. — 4736

Žveplo za sode

razpošilja 1 zavoj 20 kosov za K 7-50 po poštne povzetju 4761

Električna žica

se dobi. Tudi z montiranjem. Pojasnila daje G. STELZER, Wetzelsdorf pri Gradcu. 4743

Dobra, samostojna kuharica

se sprejme takoj ali pa s 1. vinotokom pod ugodnimi pogoji v trgu na Slov. Stajerskem. Ponudbe pod »kuharica 4739« na upr. »Slov. Naroda«.

Zahvala.

Prisrčno zahvaljujemo vse sorodnike, prijatelje in znanke, ki so obiskovali in tolažili našo predrago, nikdar pozabljeno bci in sestro

NINO ČEBOKLI

v trimesečni mučni bolezni, ki so ji darovali vesplošno najlepšega cvetja in jo spremenili po poslednji poti — do mrzlega groba.

Besed ni — iz naših žalostnih src Vam odmeva, iz naših brdkih duš Vam diha. Ve domača dekleta, naša iskrena hvaležnost za ves trud, za polna naročja živih rož, izraz žive in čiste ljubezni do Vaše rajne prijateljice! Trgale ste rože in pletle vence, da so kar usahnili peneči vrtovi in kipeča okna — kakor iz žalosti za mlado dušo. 4755

KRED, dne 6. septembra 1918.

Žalujoča družina Čebokli.

Ovojni dve uri trajajoči spored v KINO CENTRAL v deželnem gledališču**LIZIKA Z GOSMI.**

Ljubek filmski roman v treh dej. V glavni vlogi: LISA WEISE.

DOBRA PARTIJA.

—Velika prvovrstna veseliga v štirih dejanjih— V glavni vlogi: HELA MOJA.

Samo tri dni: danes v torek, jutri v sredo in v četrtak. — Začetek vsakokrat ob 8. in 9. zvečer. 4752